

תורת ארץ ישראל

ב"ה

יומא דף ט עמוד ב ריש לקיש הוי סחי בירדנא, אתא רבה בר בר חנה יהב ליה ידא. אמר ליה: אלהא! סנינא לכו, דכתיב אם חומה היא נבנה עליה טירת כסף ואם דלת היא נצור עליה לוח ארז, אם עשיתם עצמכם כחומה ועליתם כולכם בימי עזרא-נמשלתם ככסף, שאין רקב שולט בו, עכשיו שעליכם כדלתות נמשלתם כארז שהרקב שולט בו.

שיר השירים ובה פרשה ה רחצתי את רגלי, מטינוף עבודת כוכבים, יודעת הייתי שאבק של אותו מקום משיאני לעבודת כוכבים אעפ"כ דודי שלח ידו מן החור.

חולין דף יג עמוד ב סבר לה כי הא דאמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן: נכרים שבחוצה לארץ לאו עובדי עבודת כוכבים הן, אלא מנהג אבותיהן בידיהן.

כתובות דף קי עמוד ב ת"ר: לעולם ידור אדם בא"י אפי' בעיר שרובה עובדי כוכבים, ואל ידור בחו"ל ואפילו בעיר שרובה ישראל, שכל הדר בארץ ישראל - דומה כמי שיש לו אלוה, וכל הדר בחוצה לארץ - דומה כמי שאין לו אלוה, שנא': לתת לכם את ארץ כנען להיות לכם לאלהים, וכל שאינו דר בארץ אין לו אלוה? אלא לומר לך: כל הדר בחו"ל - כאילו עובד עבודת כוכבים; וכן בדוד הוא אומר: כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת ה' לאמר לך עבוד אלהים אחרים, וכי מי אמר לו-לדוד לך עבוד אלהים אחרים? אלא לומר לך: כל הדר בחו"ל - כאילו עובד עבודת כוכבים. ר' זירא הוה קמשתמיט מיניה דרב יהודה, דבעא למיסק לארץ ישראל, דאמר רב יהודה: כל העולה מבבל לארץ ישראל עובר בעשה, שנאמר: בבלה יובאו ושמה יהיו עד יום פקדי אותם נאם ה'.

ישעיהו פרק כט (יג) ויאמר אדני יען כי נגש העם הזה בפיו ובשפתיו כפדוני ולבו רחק ממני ונתתי יראתם אתי מן אנשים מלמדה: (יד) לכן הגני יוסף להפליא את העם הזה הפלא ופלא ואבדה חכמת חכמיו ובינת נבניו תסתתר: ס

עירובין דף סה עמוד א אמר רבי חנינא: כל המפיק מגן בשעת גאווה סוגרין וחותרין צרות בעדו. **רש"י**: המפיק מגן- המעביר תפלת מגן אברהם, שאינו אומרה. בשעת גאווה- בשעת שיכרות אינו מתפלל. סוגרין וחותרין צרות בעדו- שלא יבאו עליו.

עבודה זרה דף מה עמוד ב ורבנן? הא מיבעי ליה לעוקר עבודת כוכבים שצריך לשרש אחריה. ורבי יוסי בר' יהודה לשרש אחריה מנא ליה? נפקא ליה מואבדתם את שמם מן המקום ההוא. **שו"ע י"ד סימן קמו סעיף טו** צריך לשרש אחר האלילים ולכנות להם שם גנאי. **ש"ך** ולכנות לה שם גנאי - דוקא בא"י:

ספר טוב הארץ: "פוקד עוון אבות על בנים" כי זה דווקא בחו"ל.

תענית דף ד ואמר רב אשי: כל תלמיד חכם שאינו קשה כברזל- אינו תלמיד חכם, שנאמר וכפטיש יפצץ סלע. אמר ליה רבי אבא לרב אשי: אתון מהתם מתניתו לה, אנן מהכא מתנינן לה- דכתיב ארץ אשר אבניה ברזל, אל תקרי אבניה אלא בוגיה.

סנהדרין דף כד עמוד א אמר רבי אושעיא: מאי דכתיב ואקח לי שני מקלות לאחד קראתי נועם ולאחד קראתי חובלים, נועם- אלו תלמידי חכמים שבארץ ישראל, שמנעימין זה לזה בהלכה. חובלים- אלו תלמידי חכמים שבבבל, שמחבלים זה לזה בהלכה.

אבות דרבי נתן פרק מ לענין התלמידים דרש רבן גמליאל הזקן ארבעה דברים דג טמא דג טהור דג מן הירדן דג מן הים הגדול: דג טמא כיצד. בן עניים שלמד מקרא ומשנה הלכות ואגדות ואין בו דיעה. דג טהור כיצד. זה בן עשירים שלמד מקרא ומשנה הלכות ואגדות ויש בו דיעה. דג מן הירדן כיצד. זה תלמיד חכם שלמד מקרא ומשנה מדרש הלכות ואגדות ואין בו דעת להשיב. דג מן הים הגדול כיצד. זה תלמיד חכם שלמד מקרא ומשנה מדרש הלכות ואגדות ויש בו דעת להשיב: **עבודה זרה דף לט עמוד א** והאי דג טמא כיון דלית ליה חוט השדרה, בדוכתא דרדיפי מיא לא מצי קאי.

נדרים דף פא עמוד א ומפני מה אין מצויין ת"ח לצאת ת"ח מבניהן? ...רבינא אומר: שאין מברכין בתורה תחלה, דאמר רב יהודה אמר רב, מאי דכתיב: מי האיש החכם ויבן את זאת? דבר זה נשאל לחכמים ולנביאים ולא פירשוהו, עד שפירשו הקב"ה בעצמו, דכתיב: ויאמר ה' על עזבם את תורת וגו', היינו לא שמעו בקולי היינו לא הלכו בה! אמר רב יהודה אמר רב: שאין מברכין בתורה תחלה.

רש"י תהלים פרק כז פסוק ד ולבקר בהיכלו - ליראות שם בכל בקר ובקר כך פירשו דונש.

רש"י דברים פרק כז פסוק טז היום הזה ה' אלהיך מצוך - בכל יום יהיו בעיניך חדשים, כאלו בו ביום נצטוית עליהם: **רשב"ם בראשית פרק לז וגם** רבנו שלמה אבי אמי מאיר עיני גולה שפירש תורה נביאים וכתובים נתן לב לפרש פשוטו של מקרא, ואף אני שמואל ב"ר מאיר חתנו זצ"ל נתווכחתי עמו ולפניו הודה לי שאילו היה לו פנאי היה צריך לעשות פרושים אחרים לפי הפשטות המתחדשים בכל יום. ועתה יראו המשכילים מה שפירשו הראשונים: